



Vragen en Antwoorden

Regeling vergunningverlening windenergiegebied Hollandse Kust (west) kavel VII

Definitieve versie 14 april 2022

Let op: wanneer er sprake is van onvolkomenheden of onjuistheden of wanneer verschillende interpretaties mogelijk zijn, is de regelgeving leidend.

Organisatie		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Mag de aanvrager een bv of nv in oprichting zijn en mag dit zonder KvK-nummer?	De onderneming die aanvraagt mag ook een bv of nv in oprichting zijn, mits deze is ingeschreven in het handelsregister. Een KvK-nummer is daarom verplicht. Ook is het verplicht om de bv of nv direct na eventuele toewijzing van de vergunning op te richten (de oprichtingsakte moet dan notarieel verleden zijn en de inschrijving in het handelsregister moet compleet zijn).
2.	Mag een onderneming deelnemen in meerdere consortia?	Ja, een onderneming mag deelnemen in meerdere consortia.
3.	Mogen van een moederonderneming meerdere dochterondernemingen een aanvraag indienen?	Ja, van een moederonderneming mogen meerdere dochterondernemingen een aanvraag indienen.
4.	In de Regeling is opgenomen dat bij het bepalen van de omvang van het eigen vermogen van de aanvrager het eigen vermogen van de moederonderneming mag worden meegerekend. De moederonderneming dient hier echter wel schriftelijk mee in te stemmen. Is er een sjabloon beschikbaar voor deze instemming? Zijn er eisen gesteld aan de instemmingsverklaring?	Er wordt geen sjabloon beschikbaar gesteld. De instemmingsverklaring is vormvrij. Wel moet duidelijk zijn dat de moederonderneming er mee instemt en dat de instemming is getekend door een daartoe bevoegd persoon.
5. Nieuw	Zijn er vereisten of beperkingen ten aanzien van de herkomst of betrekking van aanvragende partijen, de deelnemers in hun samenwerkingsverband of hun toeleveranciers?	Aanvragende partijen, zowel individueel of als deel van een samenwerkingsverband, en hun toeleveranciers moeten voldoen aan de voorwaarden en doelen zoals beschreven in de Nationale Veiligheid Strategie 2019 alsmede herzieningen daarvan, zoals de tussentijdse voortgangsrapportage in 2021. Andere vereisten of restricties, bijvoorbeeld voortkomend uit economische of persoonlijke sancties, zijn ook van toepassing.

Communicatie		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Wat maakt RVO openbaar over de rangschikking en de winnaar?	RVO zal achteraf besluiten of en welke informatie over de rangschikking(en) en de winnaar openbaar gemaakt wordt. NB: Op basis van een rechterlijke uitspraak kan RVO alsnog gehouden zijn tot openbaarmaking.
2.	Worden de investeringsbedragen die in het exploitatierekenmodel moeten worden weergegeven openbaar gemaakt?	De investeringsbedragen die genoemd worden in het exploitatierekenmodel zullen niet uit eigen beweging door RVO openbaar gemaakt worden. Wel kan RVO op basis van een rechterlijke uitspraak gehouden zijn tot openbaarmaking van de gegevens.



3.	Hoe kunnen belangstellenden op de hoogte blijven van actuele informatie?	<p>U bent zelf verantwoordelijk voor het op de hoogte blijven van de meest actuele informatie. Op www.rvo.nl/windenergie-op-zee vindt u de meest actuele informatie over de Regeling. Op offshorwind.rvo.nl vindt u alle beschikbare gegevens over de locatieonderzoeken. Op mijn.rvo.nl vindt u alle informatie voor het indienen van uw aanvraag.</p> <p>U kunt zich aanmelden voor de Wind Op Zee nieuwsbrief. Daarin wordt informatie gegeven over bijeenkomsten en onderzoeken en dergelijke. Deze nieuwsbrief verschijnt niet regelmatig en geeft geen volledig beeld van geactualiseerde gegevens. Aanmelding kan door een email te sturen naar: woz@rvo.nl. Deze gegevens vindt u ook op offshorwind.rvo.nl</p>
-----------	--	---

Aanvraagformulier en bijlagen		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	In welke taal moeten de aanvragen worden gedaan?	Het formulier waarmee de vergunning wordt aangevraagd is alleen beschikbaar in het Nederlands. Het formulier moet door de aanvrager worden ingevuld in het Nederlands of Engels.
2.	Is het aanvraagformulier ook in het Engels beschikbaar?	Het aanvraagformulier is alleen in het Nederlands beschikbaar. In Appendix A van de Project & Site Description Hollandse Kust (west) Site VI en op onze website is als handreiking een Engelse vertaling van het aanvraagformulier opgenomen. De Engelse vertaling van het aanvraagformulier is geen officieel document voor het doen van een aanvraag en bij twijfel over de inhoud is het (Nederlandse) aanvraagformulier leidend.
3.	Kan RVO bevestigen dat geen andere informatie moet worden overgelegd behalve het aanvraagformulier met alle daarin genoemde bijlagen?	Een aanvrager moet het aanvraagformulier volledig invullen en alle van toepassing zijnde bijlagen met het aanvraagformulier indienen bij RVO te Zwolle. Er is geen andere informatie vereist.
4.	Is er een maximum aantal pagina's vastgesteld voor bijlage 1?	Er is geen maximum aantal pagina's vastgesteld. Aangezien het een samenvattende beschrijving is, zou mogelijkerwijs kunnen worden volstaan met een beschrijving van minder dan 30 pagina's.
5.	Moeten het aanvraagformulier en bijbehorende bijlagen origineel zijn, of mag er ook een kopie of scan worden aangeleverd?	Er mag een kopie of scan van het origineel worden aangeleverd. Dit geldt zowel voor het aanvraagformulier als voor de bijlagen.
6.	In 4.2 van het aanvraagformulier wordt gevraagd naar beoogde datum voor de verstrekking van opdrachten aan leveranciers en installateurs. Mag ik hier de verwachte datum dat alle contracten worden ondertekend (financial close) invullen?	Ja, u mag uitgaan van deze datum.
7.	Wordt op het aanvraagformulier voor kavel VII wederom een fictieve datum vastgelegd waarop de vergunning onherroepelijk wordt?	Op het aanvraagformulier voor kavel VII zal dezelfde methodiek worden toegepast als bij voorgaande tenders. De regeling sluit op donderdag 12 mei 2022. De fictieve datum voor de onherroepelijkheid van de vergunning is vastgesteld op donderdag 20 oktober 2022.



Windrapport en windturbines		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Wat zijn de eisen die aan het windrapport worden gesteld?	In artikel 3, eerste en tweede lid van de Regeling staan de eisen waaraan het windrapport moet voldoen. Deze eisen worden nader toegelicht in het aanvraagformulier. RVO zal het windrapport beoordelen met behulp van experts.
2.	Mag de aanvrager zelf een windrapport opstellen en dit vervolgens laten goedkeuren door een onafhankelijke partij?	Nee. Het windrapport moet worden opgesteld door een onafhankelijke organisatie met expertise op het gebied van windenergie-opbrengstberekeringen, dit mag niet door de aanvrager zelf gebeuren.
3.	Er zijn windturbines beschikbaar met een booster. Hoe telt een booster mee in het vermogen van de windturbine en het windpark?	Voor de bepaling van het vermogen van een windturbine en het windpark geldt het geïnstalleerd vermogen zoals genoemd in het Kavelbesluit VII windenergiegebied Hollandse Kust (west). De booster maakt daarvan geen onderdeel uit. De extra opbrengst door de booster telt wel mee in de berekening van de P50-waarde voor de netto elektriciteitsproductie.
4.	Aan welke type certificering moet een windturbine voldoen?	In artikel 6.16d van het Waterbesluit is vastgelegd dat ten minste acht weken voor de aanvang van de bouwperiode een verklaring van een onafhankelijke deskundige wordt verstrekt, waarin wordt verklaard dat het ontwerp van de windturbines en andere installaties die deel uitmaken van het windpark voldoet aan de in artikel 6.16g, eerste lid van het Waterbesluit gestelde eisen.
5.	Wanneer een aanvrager een niet gecertificeerde windturbine kiest, moet hij daarnaast dan ook in bijlage 11 aannemelijk maken dat de funderingen en infield kabels tijdig zullen voldoen aan artikel 6.16d, lid 1, onderdeel c van het Waterbesluit?	Ja, dat zijn installaties die deel uitmaken van het windpark. De aanvrager moet dan aannemelijk maken dat hij uiterlijk 8 weken voor aanvang van de bouwperiode een verklaring heeft van een onafhankelijke deskundige waaruit blijkt dat zowel de turbines, de fundamenteën en de infield kabels, tijdig zullen voldoen aan artikel 6.16d, lid 1, onderdeel c van het Waterbesluit.
6.	Publiceert RVO een lijst met organisaties die door RVO zijn goedgekeurd voor het maken van het windrapport?	Nee. RVO publiceert geen lijst met organisaties die zijn goedgekeurd voor het maken van een windrapport. Er moet sprake zijn van een onafhankelijke organisatie (zie ook vraag 2).
7.	Welke vermogenscurve moet gebruikt worden voor de berekening van de P50 in het windrapport?	Het windrapport wordt opgesteld door een onafhankelijke organisatie met expertise op het gebied van windenergie-opbrengstberekeringen. Deze organisatie zal de vermogenscurve afkomstig van een certificerende instantie gebruiken. Indien deze nog niet beschikbaar is kan de leverancier van de windturbine een vermogenscurve beschikbaar stellen.
8.	In de Regeling is bepaald dat bij de berekening van de P50-waarde voor de netto elektriciteitsproductie van het windpark op jaarbasis, rekening moet worden gehouden met de beschikbaarheid, zogeeffecten, elektriciteitsverliezen, en terugregelverliezen. Wat wordt bedoeld met terugregelverliezen?	Terugregelverliezen ontstaan als TenneT de transportcapaciteit van de exportkabels moet terugregelen als de kabels te warm worden. TenneT garandeert een transportcapaciteit van 700 MW voor kavel VII. De maximale flexibele transportcapaciteit voor kavel VII is 760 MW. Als u van deze ruimte voor overplanting gebruik maakt, dan moet u hiervoor rekening houden met terugregelverliezen. TenneT heeft hiervoor enkele studies gepubliceerd op haar website. Terugregelverliezen treden ook op als gevolg van de maatregelen zoals beschreven in Voorschrift 4, derde en vierde lid, van het Kavelbesluit, om aanvaringen met vogels en vleermuizen tijdens migratieperioden nabij het windpark te voorkomen.
9.	De ontwikkelaar van een innovatieve, nog niet gecertificeerde windturbine gaat in eerste instantie uit van een conservatieve power curve. Echter het is zeer waarschijnlijk volgens die fabrikant dat die power curve verderop in het ontwikkelproces beter (steiler)	Er mag worden gerekend met de powercurve van de ontwikkelaar van de turbine die het meest waarschijnlijk is. Het gaat immers om de bepaling van de netto P50 waarde, dat wil zeggen dat de kans 50% is dat deze productie kan worden behaald. Indien een powercurve te conservatief is ingeschat door



Windrapport en windturbines		
	zal zijn. Welke power curve mag gebruikt worden voor de berekening van de netto P50?	de ontwikkelaar van de turbine, mag de opsteller van het windrapport voor de berekening van de netto P50 waarde gebruik maken van de meest waarschijnlijke powercurve.
10.	Moet in het windrapport ook rekening gehouden worden met kleine verliezen zoals: <ul style="list-style-type: none"> - Mogelijk onderhoud van 5 dagen per jaar van TenneT aan de exportkabel - Hoge windsnelheid hysteresis - Sub-optimale productie in het eerste jaar - Turbine degradatie - Z.g.n. 'wind farm blockage' effect - Verplichte stilstand bij helikoptervluchten 	Nee, u hoeft geen rekening te houden met deze verliezen. In artikel 3, lid 2 van de Regeling is opgenomen met welke verliezen rekening moet worden gehouden. In de Toelichting Bijlagen bij het aanvraagformulier worden deze elementen nader toegelicht.
11.	Moet voor de energieopbrengstberekening rekening worden gehouden met zog-effecten van naburige windparken?	Nee. Voor de energieopbrengstberekening hoeft geen rekening te worden gehouden met de zog-effecten door nabijgelegen windparken, ook niet met het windpark dat op Kavel VI van Hollandse Kust (west) zal worden gebouwd. Er hoeft enkel rekening gehouden te worden met zog-effecten veroorzaakt door turbines <i>binnen de kavel zelf</i> .
12.	Heeft RVO een lijst met gerenommeerde rekenmodellen die geschikt zijn voor grote windparken als het gaat om het zogeffect?	RVO heeft geen uitputtende lijst, maar de meest bekende gerenommeerde rekenmodellen voor de berekening van het zogeffect voor grote windparken zijn Ainslie IBL, Ainslie LWF, Ainslie DAWM, PARK, FUGA en Wakeblaster.
13.	Bij de berekening van de P50-waarde moet rekening worden gehouden met de beschikbaarheid. Geldt dat ook voor de infieldkabels?	De beschikbaarheidsverliezen van de infieldkabels hoeven niet te worden meegenomen in de berekening. Uiteraard moeten elektriciteitsverliezen door warmteontwikkeling van de kabel wel meegenomen te worden.
14.	PARK is een gerenommeerd rekenmodel voor de berekening van het zogeffect van grote windparken op zee. Echter, PARK kan worden opgedeeld in PARK1 en PARK2 model. Zijn die twee modellen onafhankelijk van elkaar?	In sommige gevallen zijn PARK1 en PARK2 wel onafhankelijk van elkaar en in andere gevallen niet. Internationaal wordt hiervoor de volgende richtlijn gehanteerd: Is PARK1 implemented with a modified wake decay constant adjusted to the wind farm layout, or with an IBL approach, or with a LWF or DAWM approach, it can be considered being independent from PARK2. If the wake superposition of PARK1 is adjusted, it cannot be seen as an independent model.
15.	Is het verplicht om in het windrapport te rekenen met een beschikbaarheid van 96% voor de turbines?	Ja, het is verplicht om te rekenen met een turbinebeschikbaarheid van 96% over de gehele levensduur.
16.	Is de 96% turbinebeschikbaarheid waarmee gerekend moet worden in het windrapport een beschikbaarheid op basis van tijd of op basis van energieopbrengst?	De 96% jaarlijkse turbinebeschikbaarheid moet gebruikt worden als factor over de energieopbrengst.

Termijnen		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Wanneer mag het windpark worden verwijderd?	In de vergunning wordt vastgelegd dat de verwijderingstermijn kan starten vanaf jaar 30 en kan duren tot en met jaar 35 (paragraaf 4.4.1 in de toelichting in deel II van het Kavelbesluit). De verwijdering start uiterlijk binnen twee jaar nadat de exploitatie is gestaakt en is uiterlijk binnen de looptijd van de vergunning afgerond (voorschrift 7 van het Kavelbesluit).
2.	In artikel 5, lid 2, van de Regeling staat dat een vergunning slechts kan worden verleend indien op grond van de aanvraag voldoende aannemelijk is dat de bouw en exploitatie van het windpark gestart kan worden binnen vier jaar na de datum waarop de	In de aanvraag moet voldoende aannemelijk worden gemaakt dat bouw én exploitatie gestart kan worden binnen vier jaar na de datum dat de vergunning onherroepelijk is geworden. Met start exploitatie wordt de eerste levering van elektriciteit van het windpark aan het elektriciteitsnet bedoeld.



Termijnen	
	vergunning onherroepelijk is geworden. Heeft deze termijn van vier jaar betrekking op bouw én exploitatie, of dat de bouw van het windpark binnen vier jaar kan starten?
3.	In Artikel 7, lid 3, onderdeel b van de Regeling van Kavel VII windenergiegebied Hollandse Kust (west) is het volgende opgenomen: "indien uit het tijdschema van de implementatie van het project blijkt dat een investering uiterlijk 60 maanden na onherroepelijk worden van de vergunning in gebruik is genomen". Betekent dit dat de termijn voor realisatie van de investeringen/innovaties ten bate van systeemintegratie anders is dan die voor ingebruikname van het windpark?

Ja. Binnen vier jaar na onherroepelijk worden van de vergunning moet worden gestart met de exploitatie van het windpark. Binnen 5 jaar (60 maanden) na onherroepelijk worden van de vergunning moeten investeringen en/of demonstraties van innovatie ten bate van systeemintegratie gerealiseerd zijn.

Exploitatierakenmodel		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Wat is de minimale waarde waaraan het projectrendement moet voldoen?	Er is op voorhand geen minimaal projectrendement voorgeschreven. Uiteindelijk zal de financiële haalbaarheid integraal worden getoetst.
2.	Mag ook een eigen exploitatierakenmodel worden gebruikt?	Nee, u mag geen eigen exploitatierakenmodel gebruiken. U moet het door RVO beschikbaar gestelde exploitatierakenmodel gebruiken en bij uw aanvraag voegen.
3.	Moet de rente tijdens de bouw ook worden meegenomen in het overzicht van de investeringskosten?	Het exploitatierakenmodel rekent automatisch met rente tijdens de bouw, deze kosten moeten daarom niet bij de investeringskosten worden opgenomen. Anders zouden deze kosten twee keer worden meegerekend. Kosten van het afsluiten van leningen moeten wel bij de investeringskosten worden opgenomen.
4.	Moet er in het exploitatierakenmodel ook een reservering worden gemaakt voor de verwijdering van het windpark of zijn de kosten voor bankgarantie hiervoor voldoende?	Ook de kosten voor de verwijdering van het windpark moeten worden meegenomen in het exploitatierakenmodel.
5.	Het exploitatierakenmodel zoals het is gepubliceerd, is opgesteld in de Nederlandse taal. Is het toegestaan dat een indienende partij het exploitatierakenmodel zelf in het Engels vertaalt (als de rest van de bieding ook in de Engelse taal is opgesteld)? Of wordt er nog een Engelse versie door RVO beschikbaar gesteld?	Er wordt geen Engelse versie van het exploitatierakenmodel beschikbaar gesteld. U moet bij het indienen van de aanvraag gebruik maken van het exploitatierakenmodel op mijn.rvo.nl. Het staat een aanvrager vrij om de tekstuele velden van het exploitatierakenmodel in het Engels in te vullen.
6.	Kan ik een eigen aflossingsmethode kiezen in het exploitatierakenmodel van RVO?	Nee, het model biedt die mogelijkheid niet.
7.	Als mijn elektriciteit wordt verkocht door middel van PPA's (Power Purchase Agreements), moet ik deze waardes dan ook in het exploitatierakenmodel verwerken?	Indien u gebruik maakt van PPA's, dient u deze inkomsten ook in het exploitatierakenmodel op te nemen. Mocht u een deel van de opbrengsten verkopen middels PPA's en gedeeltelijk via bijvoorbeeld de APX, dan moet u dit middels een gewogen gemiddelde opnemen in het exploitatierakenmodel.
8.	Moeten de extra kosten die gemoeid zijn met de innovaties en investeringen ten bate van systeemintegratie worden opgenomen in het exploitatierakenmodel?	Ja, de extra kosten die gemoeid zijn met de innovaties en investeringen ten bate van systeemintegratie moeten ook worden opgenomen in het exploitatierakenmodel. Het gaat echter wel alleen om de kosten voor investeringen/innovaties die worden uitgevoerd <u>op de kavel zelf</u> .



Exploitatierakenmodel		
9.	Stel dat ik een andere elektriciteitsprijs in het exploitatierakenmodel wil gebruiken dan voorgeschreven door RVO, mag dit?	U kunt ook andere elektriciteitsprijzen gebruiken, wel dient u aan te geven waar deze prijzen op gebaseerd zijn.
10.	Zal RVO een prijsverwachting voor de Garanties van Oorsprong (GvO's) ter beschikking stellen	Nee. De aanvrager mag zijn eigen prijsverwachtingen voor de toekomstige Garanties van Oorsprong gebruiken.
11. Nieuw	Stelt RVO het op prijs dat de kosten voor de turbines en infield-kabels worden gescheiden in het investeringsoverzicht?	Ja, dat stelt RVO op prijs.
12. Nieuw	Mag ik de door RVO voor ingevulde kostenspecificatie in de Capex en Opex aanpassen en/of aanvullen?	Ja, uw mag een eigen onderverdeling in kosten maken. Let wel, er zijn 2 kostenposten verplicht: het financiële bod en de kosten zoals opgenomen in artikel 9, lid a van de Regeling. Let hierbij wel op dat voldaan moet worden aan artikel 3, lid 4 onder a en b van de Regeling.
13. Nieuw	Moet ik bij het invullen van de bedragen in de Capex-, Opex- en GvO-tabel rekening houden met indexatie?	Ja, u moet indexatie zelf meenemen in de bedragen zoals u die invult in het model.
14. Nieuw	Wat wordt bedoeld met de kostenpost 'Afvoer' zoals is opgenomen in de Opex-tabblad van het exploitatiemodel?	Het gaat hier om de afvoer van onderdelen die vervangen zijn.

Kavelbesluit		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Klopt het dat ik geen kabelplan, waarin de coördinaten van de infieldkabels zijn opgenomen, meer bij de aanvraag hoeft te voegen?	Het klopt dat u geen kabelplan meer bij de aanvraag hoeft te voegen.
2.	Moeten in het aanvraagformulier uitsluitend coördinaten in UTM worden weergegeven?	De coördinaten moeten uitsluitend in UTM worden weergegeven.
3.	Wat wordt precies bedoeld met maximum ingevoerd vermogen van 760 MW?	Het platform en de aanlandingskabel van TenneT kan maximaal 760 MW vermogen transporteren, dus er mag op geen enkel moment meer dan 760 MW worden geleverd op het platform van TenneT. Een afname van 700 MW wordt door TenneT gegarandeerd. Het vermogen dat op de kavel wordt geïnstalleerd, mag wel meer zijn dan 760 MW (zgn. 'overplanting').
4.	Moeten wij een Jack-up bufferzone toevoegen als er magnetische afwijkingen gevonden worden die niet in het magnetometeronderzoek zijn geïdentificeerd?	Er zijn geen specifieke eisen gesteld in Jack-up procedures, maar het wordt aangeraden om contact met obstakels of resten op of in de zeebodem te vermijden en voldoende afstand tussen de stempels van de poten en boven- en onderwaterobjecten, pijpleidingen, kabels en stortstenen aan te houden.
5.	Hebben de eigenaren of beheerders van bestaande kabels en pijpleidingen in de kavel het recht om ons voorgestelde kabelplan af te wijzen of te wijzigen?	Nee, het recht op afwijzen of wijzigen van de parkbekabeling hebben ze niet. Wel is het aan te raden de betrokken organisaties te informeren. In het Kavelbesluit worden geen eisen gesteld aan het ontwerp van de interne parkbekabeling. De enige voorwaarde is dat de kabels binnen de kavelbegrenzing gelegd moeten worden. Wij wijzen u erop dat er in het Nederlandse deel van de Noordzee geen verplichting bestaat om nabijheids- en kruisingsovereenkomsten aan te gaan als er bestaande kabels of pijpleidingen gekruist moeten worden.
6.	Zijn er bestaande voorwaarden van toepassing op kruisingsovereenkomsten met bestaande kabel-/pijpleijnexploitanten of zijn de betrokken organisaties verplicht hierover te onderhandelen? Maakt het daarbij nog verschil of de betreffende	Er zijn geen voorwaarden beschikbaar voor nabijheids- en kruisingsovereenkomsten. Nabijheids- en kruisingsovereenkomsten vallen onder het private recht en wij wijzen u erop dat er in het Nederlandse deel van de Noordzee, zowel binnen als buiten de 12-mijlszone, geen verplichting



Kavelbesluit		
	kabels/pijpleidingen liggen in de territoriale wateren of in de exclusieve economische zone van de Noordzee?	bestaat om kruisings- en nabijheidsovereenkomsten aan te gaan.
7.	Hebben de autoriteiten voor de parkbekabeling een verplichte geuldiepte of mate van de ingraafafdekking vastgesteld?	In het Kavelbesluit zijn geen specifieke vereisten voor geul- en ingraafdieptes voor de (park) bekabeling opgenomen. De vergunninghouder is vrij om zelf de geuldiepte of de mate van afdekking te kiezen.
8.	In het Kavelbesluit staat dat het totaal geïnstalleerd vermogen van het windpark ten minste 693 MW moet bedragen. Valt een 'booster' ook onder dit geïnstalleerd vermogen?	Nee, de booster is geen onderdeel van het geïnstalleerd vermogen.

Financieel		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Het voldoen aan de eis dat de aanvrager een vermogen heeft van minimaal 20% van de investeringskosten voor het windpark, mag aangetoond worden met de jaarrekening van de moederonderneming. Mag dit ook de jaarrekening zijn van de moeder van de moeder, de zgn. grootmoeder?	Ja. Een aanvrager mag ook de jaarrekening van de moeder van de moeder van de aanvrager gebruiken om aan te tonen dat de omvang van het eigen vermogen gelijk aan of groter is dan 20% van de investeringskosten voor het windpark. Let op, als u hier gebruik van maakt, moet er een schriftelijke instemming van de (groot)moeder(s) worden bijgevoegd.
2.	In een concern met meerdere juridische entiteiten wordt vaak één geconsolideerde jaarrekening gemaakt op concern niveau. Kan deze geconsolideerde jaarrekening worden gebruikt, om te voldoen aan de eis dat aanvrager een vermogen heeft van minimaal 20% van de totale investeringskosten?	Ja. Er kan een geconsolideerde jaarrekening voor meerdere juridische entiteiten samen gebruikt worden om aan te tonen dat is voldaan aan de eigen vermogensseis van minimaal 20% van de totale investeringskosten.
3.	Wordt er rekening gehouden met het pro-rata aandeel van de verschillende partijen in geval van een consortium? Of is het mogelijk dat een van de partijen dit garandeert voor de andere partijen in hetzelfde consortium?	Het eigen vermogen zal op dezelfde manier beoordeeld worden als in de voorgaande tenders. Eigen vermogen moet dus worden gezien in de ruimste zin van het woord en het vermogen van de (groot)moeders kan hier dus ook in meetellen, ongeacht het eigendomsaandeel. Dit is in de toelichting van de Regeling verduidelijkt.
4.	Als in de aanvraag is uitgegaan van 20% eigen vermogen in het financieringsplan, mag hier later van worden afgeweken?	In het financieringsplan geeft u aan hoe u <u>voornemens</u> bent om het windpark te financieren.
5.	Indien de aanvrager gebruik maakt van een zgn. SPV (Special Purpose Vehicle); mag iedere moederonderneming van iedere deelnemer in deze SPV meetellen in de eis dat aanvrager een vermogen heeft van minimaal 20% van de totale investeringskosten?	Bij gebruik van een SPV mag de moederonderneming van iedere deelnemer in deze SPV meetellen in de eis dat aanvrager een vermogen heeft van minimaal 20% van de totale investeringskosten. Let wel, van elke moeder die wordt meegenomen voor deze eis, moet een schriftelijke instemming worden bijgevoegd.
6.	Zijn er eisen voor de jaarrekening waarmee wordt aangetoond over voldoende eigen vermogen te beschikken?	Er zijn eisen gesteld aan de jaarrekening. U dient de meest recent vastgestelde jaarrekening mee te sturen, deze mag niet ouder dan drie jaar zijn. In de toelichting op bijlage 4 van het aanvraagformulier staan de eisen nader omschreven.
7.	Mogen meerdere entiteiten binnen een concern hun eigen vermogen als moeder inzetten voor een aanvraag van een dochter?	Binnen een concern met meerdere entiteiten kunnen meerdere entiteiten hun eigen vermogen als moeder inzetten voor een dochterbedrijf, op voorwaarde dat het eigen vermogen van een entiteit ook kan worden aangetoond met een jaarrekening voor deze entiteit.
8.	Mag er een kopie van de ondertekende instemmingsverklaring t.a.v. het eigen vermogen van de moeder aangeleverd worden, of moet er een	Er mag een kopie van de ondertekende instemmingsverklaring worden aangeleverd. Bij twijfel kan RVO het origineel opvragen.



Financieel		
	origineel ondertekend exemplaar worden aangeleverd?	
9.	Moeten de moedermaatschappijgarantie (Parent Company Guarantee) en de bankgarantie naast elkaar worden afgegeven?	De moedermaatschappijgarantie en de bankgarantie gedurende de bouw van het windpark zijn twee aparte onderdelen. De bankgarantie is verplicht voor de winnaar van de tender, zoals is vastgesteld in Artikel 10 van de Regeling. De moedermaatschappijgarantie kan optioneel bij de aanvraag worden aangeleverd, als bijlage 8, om punten te verdienen voor het criterium 'de zekerheid van realisatie van het windpark'.
10.	Mogen er voorwaarden worden opgenomen in de moedermaatschappijgarantie (Parent Company Guarantee)?	De moedermaatschappijgarantie (Parent Company Guarantee) moet onvoorwaardelijk zijn, met uitzondering van de volgende punten: De garantie hoeft alleen in werking te treden als de betreffende dochteronderneming de vergunning ook daadwerkelijk krijgt toegewezen, en de garantie treedt pas in werking vanaf het moment van onherroepelijk worden van de vergunning, en mag eindigen op het moment van volledige ingebruikname van het windpark.
11.	Indien een moedermaatschappijgarantie (Parent Company Guarantee) is afgegeven, mag het bedrag daarvan stapsgewijs worden afgebouwd naarmate verschillende onderdelen van het park gerealiseerd zijn?	Nee. De moedermaatschappijgarantie moet gelden voor het gehele bedrag gedurende de volledige bouwtijd van het windpark. Pas bij volledige ingebruikname van het park mag de garantie komen te vervallen.
12.	Wanneer moet de bankgarantie voor verwijdering uiterlijk worden afgegeven?	De bankgarantie voor verwijdering van het windpark moet uiterlijk afgegeven zijn voor de levering van de eerste elektriciteit door het windpark.
13.	Mag de aanvrager zelf de bankgarantie voor de ontmanteling van het windpark opstellen of wordt daarvoor een concept aangeleverd?	Nee, RVO levert hiervoor een template aan.
14.	Moeten er in de moedermaatschappijgarantie ook al zaken worden geregeld zoals de kredietwaardigheid van de moeder, de rol van RVO en de rol van de supply chain? En mag de moedermaatschappijgarantie ook na vergunningverlening nog gewijzigd worden?	Voor de tender gaat het uitsluitend om een garantstelling van één of meerdere (groot)moeder(s) waarin ze garant staat/staan voor een bepaald bedrag voor de betreffende dochter, vanaf de datum dat de vergunning onherroepelijk is. Nadere invulling en verdere details spelen geen rol in de beoordeling van de gevraagde moedermaatschappijgarantie. De moedermaatschappijgarantie kan achteraf niet worden gewijzigd als het gaat om de partij die de garantie heeft afgegeven of om de hoogte van de garantie.
15.	In geval meerdere aanvragen worden gedaan namens één partij, moet er een moedermaatschappijgarantie bij iedere aanvraag worden gevoegd?	Indien u punten wilt scoren t.a.v. het criterium waarvoor de moedermaatschappijgarantie is bedoeld zal bij elke aanvraag een moedermaatschappijgarantie moeten worden toegevoegd.
16.	Moet er een bankgarantie worden toegevoegd bij iedere aanvraag?	Nee, enkel de winnaar moet zorgen dat de bankgarantie binnen 4 weken in bezit is van RVO.
17.	Is het bij meerdere aanvragen noodzakelijk dat de toestemming van de moeder dat het vermogen van de moeder moet worden meegerekend met het eigen vermogen van de aanvrager bij iedere aanvraag moet worden toegevoegd?	Indien het de bedoeling is dat het vermogen van de moeder moet worden meegerekend met het eigen vermogen van de aanvrager, moet dit bij iedere aanvraag worden toegevoegd.



Proces en Procedures		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Hoe komt de beoordeling van de aanvragen en de rangschikking bij RVO tot stand?	Alle aanvragen die volledig zijn worden beoordeeld en alleen die aanvragen die aan alle voorwaarden voldoen worden gerangschikt.
2.	Is er een limiet gesteld aan het aantal aanvragen dat door eenzelfde partij mag worden ingediend?	Nee, het aantal aanvragen dat een partij kan indienen voor deze tender is ongelimiteerd.
3.	Indien een partij meerdere aanvragen indient, betekent dit dat er voor iedere aanvraag een compleet onderliggend dossier ingediend moet worden (inclusief alle bijbehorende bijlagen)?	Ja. Elke aanvraag die ingediend wordt, moet compleet zijn wat betreft aanvraagformulieren en bijlagen. Indien een partij meerdere aanvragen indient die op slechts enkele punten verschillen, wordt het op prijs gesteld als deze verschillen kort toegelicht worden door de aanvrager.
4.	Worden de aanvragen alleen beoordeeld door medewerkers van RVO of worden ook experts ingehuurd met specifieke kennis over wind op zee-projecten en systeemintegratie?	De aanvragen worden beoordeeld door medewerkers van RVO en door specialisten met specifieke kennis over wind op zee-projecten en systeemintegratie.
5.	Wat is de procedure omtrent aanvullingen en toevoegingen van de vergunningaanvraag en op welke wijze zal RVO om aanvullingen of aanpassingen vragen?	Na sluiting van de Regeling kan een aanvraag niet meer worden aangevuld of aangepast met informatie die van invloed is op de beoordeling van de aanvraag.
6.	Wanneer wordt de expertcommissie voor de beoordeling opgezet?	De expertcommissie zal in de eerste weken na het sluiten van de tender op 12 mei 2022 worden geïnstalleerd. Op dat moment zullen alle aanvragende partijen bij RVO bekend zijn, zodat de onafhankelijkheid van de experts kan worden getoetst.
7.	Mag de winnaar van de tender, nadat de vergunning is verstrekt, de aanvraag nog wijzigen?	Vergunninghouder is verplicht het project uit te voeren zoals ingediend en RVO zal indien nodig met dwangsommen dit afdwingen. In de nog te publiceren beleidsregel voor wijziging van de vergunning voor kavel VII zal worden beschreven onder welke voorwaarden de vergunning mag worden gewijzigd. Het uitgangspunt hierbij is dat alle rangschikkingsscores gelijk blijven of beter worden als gevolg van de wijziging. Ook mag er geen 'uitwisseling' van de punten tussen verschillende criteria plaatsvinden.
8.	Indien RVO iets uit de aanvraag niet begrijpt, gaat RVO dan wel extra vragen stellen?	Het is de verantwoordelijkheid van de aanvrager om het aanvraagformulier zo duidelijk en volledig mogelijk in te vullen en er voor te zorgen dat de informatie in de bijlagen duidelijk en begrijpelijk is. RVO kan verhelderende vragen stellen, indien het onduidelijk is hoe iets moet worden geïnterpreteerd, maar RVO zal geen aanvullende informatie opvragen noch accepteren indien iets onvoldoende is onderbouwd. Indien een aanvrager een dermate slechte aanvraag heeft ingediend, dat de aanvraag niet wordt gerangschikt, kan de aanvrager pas hier tegen ageren, nadat het besluit tot afwijzing van de aanvraag is genomen.
9. Aange- past	Wordt er meer informatie verstrekt over de experts die de aanvragen (mede) zullen beoordelen? Bijvoorbeeld over het aantal commissieleden of de verdeling tussen universiteit versus industrie?	Er wordt op voorhand geen informatie gegeven over de experts.
10.	Moeten alle wijzigingen ten opzichte van het oorspronkelijke plan worden gemeld bij RVO?	Ja. U bent verplicht het project uit te voeren conform de gegevens zoals ingediend bij de aanvraag. Alle wijzigingen ten opzichte van het oorspronkelijke plan moeten dan ook worden gemeld. Vervolgens beoordeelt RVO of wordt voldaan aan de voorwaarden zoals opgenomen in de nog te publiceren Beleidsregel wijziging van vergunningen windenergie op zee



		voor kavel VII Hollandse Kust (west) en de vergunning gewijzigd kan worden.
11.	Kan RVO of Rijkswaterstaat vooraf duidelijkheid verschaffen over de vergunbaarheid van investeringen/innovaties op Kavel VII?	Nee, RVO en Rijkswaterstaat doen vooraf geen uitspraken over de mogelijke vergunbaarheid van investeringen/innovaties op kavel VII?
12.	Klopt het dat de vergunning pas onherroepelijk is als de (eventuele) bezwaren en beroepen tegen de vergunningverlening zijn afgehandeld (en er ook geen bezwaar en beroep meer mogelijk is) én het Kavelbesluit eveneens onherroepelijk is geworden?	Ja, dat klopt.
13. Aange- past	Welke voorschriften worden er opgenomen in de vergunning?	<p>In de (concept)vergunning voor Kavel VII worden de volgende voorschriften opgenomen:</p> <p><i>Voorschrift 1</i> De vergunning geldt met ingang van het moment van afgifte voor de duur van 35 jaar (artikel 15, eerste lid, onder a van de Wet en voorschrift 6 van het Kavelbesluit).</p> <p><i>Voorschrift 2</i> De vergunning geldt voor kavel VII van het windenergiegebied Hollandse Kust (west) (artikel 15, eerste lid, onder b van de Wet en voorschrift 2 van het Kavelbesluit).</p> <p><i>Voorschrift 3</i> De hieronder genoemde activiteiten dienen binnen de aangegeven tijdvakken te worden verricht, nadat de vergunning onherroepelijk is geworden (artikel 15, lid 1, onder c van de Wet):</p> <ul style="list-style-type: none">• Start bouw en exploitatie: de bouw en exploitatie van het windpark start uiterlijk 4 jaar nadat de vergunning onherroepelijk is geworden;• Volledige ingebruikname: voor de volledige ingebruikname en exploitatie van het windpark wordt uitgegaan van een termijn van maximaal 5 jaar vanaf het moment van onherroepelijk worden van de vergunning. <p><i>Voorschrift 4</i> De exploitatietermijn kan starten vanaf jaar 3 en kan duren tot en met jaar 34;</p> <p><i>Voorschrift 5</i> De verwijderingstermijn kan starten vanaf jaar 30 en kan duren tot en met jaar 35. De verwijdering start uiterlijk binnen twee jaar nadat de exploitatie is gestaakt en is uiterlijk binnen de looptijd van de vergunning afgerond (voorschrift 7 van het Kavelbesluit).</p> <p><i>Voorschrift 6</i> De betaling van de vergoeding van de kosten van € 13.465.191,35 dient binnen vier weken na afgifte van de vergunning gedaan te zijn op een door de Rijksdienst van Ondernemend Nederland bekendgemaakte rekening (artikel 9 van de Regeling).</p> <p><i>Voorschrift 7</i></p>



De betaling van het financiële bod, zoals door u ingediend in de aanvraag, dient binnen vier weken na afgifte van de vergunning gedaan te zijn op een door de Rijksdienst van Ondernemend Nederland bekendgemaakte rekening.

Voorschrift 8

De vergunning wordt verleend onder de opschortende voorwaarde dat de vergunninghouder binnen vier weken na afgifte van de vergunning een bankgarantie van € 70.000.000,- heeft verstrekt (artikel 15a, lid 1 van de Wet en artikel 10, lid 2 van de Regeling).

Voorschrift 9

De bankgarantie moet worden afgegeven door een Nederlandse systeembank of een bank die opgenomen is in de lijst van 'Global Systemically Important Banks' die gepubliceerd wordt door de Financial Stability Board (FSB). De bankgarantie wordt opgemaakt onder gebruikmaking van het model zoals door de Rijksdienst van Ondernemend Nederland beschikbaar is gesteld.

Voorschrift 10

De vergunninghouder is verplicht het project uit te voeren conform de gegevens zoals ingediend bij de aanvraag. Bij overtreding van deze verplichting bestaat de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang op te leggen (artikel 27 van de Wet), dan wel om de vergunning in te trekken (artikel 17, tweede lid, aanhef en onder b van de Wet).

Een aanvraag om wijziging van de vergunning dient conform de Beleidsregel wijziging van de vergunning windenergie op zee voor kavels VI en VII Hollandse Kust (west) voorafgaand aan de wijziging ingediend te worden bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland via sde@rvo.nl.

Voorschrift 11

- Indien de vergunninghouder de in voorschrift 3 aangegeven activiteiten niet binnen de desbetreffende tijdvakken heeft verricht, dan wordt de bankgarantie verbeurd tot een bedrag van € 7.000.000.
- Indien de vergunninghouder het windpark niet tijdig in gebruik heeft genomen, zoals voorgeschreven in voorschrift 3, wordt de bankgarantie maandelijks verbeurd voor een bedrag van € 7.000.000 voor zover hij de activiteiten op de eerste van de volgende maand niet heeft verricht.
- De hiervoor bedoelde bedragen, samen ten hoogste € 70.000.000, zijn telkens verschuldigd door het enkele verloop van de termijn en zonder dat enige ingebrekestelling nodig is.
- De vergunninghouder machtigt de Staat onherroepelijk tot het innen van de bedragen door het invoeren van de bankgarantie voor het betreffende bedrag, telkens wanneer het bedrag verschuldigd is geworden.



Voorschrift 12

De vergunninghouder rapporteert jaarlijks aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland over de voortgang van de realisatie van de productie-installatie tot het moment van ingebruikname van de productie-installatie, evenals over de voortgang van de eventuele investeringen en innovaties op het gebied van systeemintegratie. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland stuurt hiervoor een herinnering naar de vergunninghouder.

Voorschrift 13

De vergunning mag enkel met schriftelijke toestemming van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland aan een ander worden overgedragen (artikel 16, eerste lid, van de Wet).

Voorschrift 14

De vergunninghouder doet onverwijld mededeling aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van indiening bij de rechtbank van een verzoek tot verlening van surseance van betaling of tot faillietverklaring.

Voorschrift 15

Uiterlijk op het moment dat de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland bewijs heeft ontvangen dat Garanties van Oorsprong (GvO's) zijn afgegeven over de geleverde stroom stelt de vergunninghouder zich garant door middel van een bankgarantie aan de Staat ten bate van de verwijdering van het windpark (Voorschrift 8 van het Kavelbesluit). Voor de bankgarantie dient de vergunninghouder gebruik te maken van een voorgeschreven model. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland zal dit model tijdig aan de vergunninghouder beschikbaar stellen.

14. Aangepast Hoe ziet een bankgarantie als bedoeld in artikel 15a, eerste lid, van de wet er uit?

Bankgarantie tot zekerheid van de bouw van het windpark op kavel VII van windenergiegebied Hollandse Kust (west)

Model Bankgarantie

De ondergetekende:

[naam bank], gevestigd te..., hierna te noemen de "**Bank**"

In aanmerking nemende dat:

- a) Aan [naam windpark], gevestigd te [plaatsnaam], ingeschreven bij de kamer van koophandel onder [nummer], (hierna te noemen: "**Debiteur**") door de publiekrechtelijke rechtspersoon de Staat der Nederlanden, zetelend te Den Haag, hierna te noemen de "**Begunstigde**" de vergunning van [datum] met kenmerk [nummer] voor de aanleg, het in stand houden, onderhouden en verwijderen van het windpark op Kavel VII van windenergiegebied



Hollandse Kust (west), (hierna te noemen:
“**Vergunning**”), is verleend;

- b) De Debiteur volgens artikel 10, lid 2 van de Regeling vergunningverlening windenergie op zee kavel VII Hollandse Kust (west) (hierna te noemen: “**de Regeling**”) binnen 4 weken na de datum waarop de vergunning is verleend ten behoeve van de Begunstigde financiële zekerheid dient te stellen en gesteld dient te houden voor een bedrag groot € 70.000.000, door de afgifte aan de Begunstigde van een door een bank afgegeven bankgarantie welke luidt conform het model dat de Rijksdienst van Ondernemend Nederland beschikbaar zal stellen.
- c) De Debiteur verplicht is, uiterlijk 4 jaar nadat de Vergunning onherroepelijk is geworden te starten met de bouw en exploitatie van het windpark en het windpark binnen 5 jaar nadat de Vergunning onherroepelijk is geworden volledig in gebruik te nemen en te exploiteren (hierna te noemen: “**Verplichtingen**”).
- d) De Bank bereid is de desbetreffende bankgarantie ten gunste van de Begunstigde te stellen onder de hierna te noemen voorwaarden.

Verklaart als volgt:

- 1) De Bank stelt zich hierbij als zelfstandige verbintenis tegenover de Begunstigde onherroepelijk en onvoorwaardelijk garant voor al hetgeen de Begunstigde van de Debiteur op grond van de Regeling te vorderen heeft ter zake van het niet nakomen door de Debiteur van de Verplichtingen, tot een maximumbedrag van € 70.000.000 (zegge: zeventig miljoen euro);
- 2) De Bank zal op eerste schriftelijk verzoek van de Begunstigde, maar in elk geval niet later dan 15 werkdagen na ontvangst van dit verzoek, zonder opgaaf van redenen te verlangen of nader bewijs te vragen, overgaan tot uitbetaling van al hetgeen de Debiteur, volgens verklaring van de Begunstigde, verschuldigd is uit hoofde van de Regeling;
- 3) Deelafroepen onder deze bankgarantie zijn mogelijk, en met elke betaling door de Bank aan de Begunstigde onder deze bankgarantie zal het maximumbedrag hiermee worden verlaagd;
- 4) Deze bankgarantie vervalt uitsluitend door het schriftelijk bericht van de Begunstigde aan de Bank dat de verplichting geheel of gedeeltelijk is vervallen;
- 5) De Begunstigde zendt de bankgarantie zo spoedig mogelijk nadat deze geheel is vervallen retour aan de Bank op het adres;



		6) Op deze bankgarantie is uitsluitend Nederlands recht van toepassing. Alle geschillen die mochten ontstaan over of naar aanleiding van deze bankgarantie zullen worden beslecht door de bevoegde rechter te Den Haag;
		Ten blijke waarvan deze bankgarantie is ondertekend te [plaatsnaam] op [datum]
15. Nieuw	Mogen commissieleden in de afgelopen twee jaar of de komende 9 maanden werk verrichten voor partijen die deelnemen in de tender?	RVO toetst of de commissieleden onafhankelijk zijn t.o.v. de partijen die een aanvraag hebben ingediend in deze tender.
16. Nieuw	Krijgt de expertcommissie nog aanvullende richtlijnen van RVO ten aanzien van de mate waarin criteria strikt of ruim moeten worden geïnterpreteerd?	De expertcommissie stelt zelf een beoordelingssystematiek op.
17. Nieuw	Krijgt de expertcommissie geen samenvattende informatie over de andere bijlagen van de aanvraag?	Nee, de expertcommissie krijgt enkel bijlage 9 (max. eerste 75 pagina's).

Rangschikkingscriteria (m.u.v. systeemintegratie-specifieke vragen)		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Een aantal aanvragers is aanbestedingsplichtig, hoe moeten zij de lijst met leveranciers en installateurs invullen zoals bedoeld bij het rangschikkingscriterium "de kennis en ervaring van de betrokken organisaties" zoals opgenomen in Artikel 12a, lid 4, onderdeel e van de Wet windenergie op zee en Artikel 3, lid 6 van de Regeling?	Aanvragers die aanbestedingsplichtig zijn hebben twee mogelijkheden om de lijst in te vullen. De aanvrager kan een voorkeursleverancier noemen en vervolgens de ervaring van deze partij toelichten. Deze voorkeursleverancier kan in een later stadium worden gewijzigd, mits aan de voorwaarden wordt voldaan zoals wordt vastgelegd in de nog te publiceren Beleidsregel wijziging van vergunningen windenergie op zee voor kavel VII Hollandse Kust (west). De andere mogelijkheid is dat de aanvrager meerdere leveranciers opvoert, waarbij voor iedere leverancier de ervaring wordt toegelicht. De leverancier en installateur die het minst aantal punten krijgt wordt meegenomen in de rangschikkingscore voor dit onderdeel.
2.	Indien gevraagd wordt naar de ervaring van de producent van de funderingen, gaat het dan om de productie van funderingen op zee in zijn algemeenheid of gaat het specifiek om de ervaring in de productie van het specifieke type fundering dat voor kavel VII wordt aangevraagd?	Het gaat om de algemene ervaring voor de bouw van funderingen op zee, niet om het specifieke type fundering.
3.	Hoe kan de kennis en ervaring van de betrokken organisaties (als bedoeld in artikel 3, lid 6 van de Regeling) als beste worden omschreven?	U kunt de kennis en ervaring van de betrokken organisaties omschrijven door aan te geven welke bijdrage de betrokken partij heeft gehad bij de bouw en exploitatie van windparken op zee, waarbij ingegaan wordt op de punten zoals opgenomen in artikel 3, lid 6, onderdelen a t/m h van de Regeling.
4.	Hoe lang moet de demonstratie van de innovatie(s) duren?	Er is geen maximale of minimale termijn voor de demonstratie. Om punten voor de demonstratie te krijgen en om te voldoen aan de verplichting het project uit te voeren conform de gegevens zoals ingediend bij de aanvraag moet deze wel uiterlijk 60 maanden (of eerder conform plan) na onherroepelijk worden van de vergunning in gebruik worden genomen.
5.	Hoe gaat RVO afdwingen dat de innovaties daadwerkelijk worden uitgevoerd?	RVO zal - net als bij de andere onderdelen die meewegen in de rangschikking - afdwingen dat organisaties de innovaties zoals opgenomen in de aanvraag tot uitvoering brengen, indien nodig met dwangsommen. In het uiterste geval kan het niet uitvoeren



		van de in de aanvraag opgenomen innovaties leiden tot intrekking van de vergunning.
6.	Wat gebeurt er als een innovatie bij demonstratie onverhoopt slechte resultaten laat zien en niet toepasbaar is op toekomstige windparken?	Het is eigen aan innovaties dat vooraf geen absolute zekerheid bestaat dat een innovatie daadwerkelijk tot succesvolle marktintroductie komt. In de beoordeling wordt rekening gehouden met de potentie van de innovatie, maar deze kan vervolgens bij uitvoering mee- of tegenvallen. De vergunninghouder moet wel voldoen aan de verplichting kennis te delen, ook als een innovatie mislukt.
7.	Wat wordt bedoeld met "de innovatie die marktrijp wordt gemaakt"?	Marktrijp betekent dat een innovatie geschikt is om commercieel geïmplementeerd te worden. Dit hoeft zich niet te beperken tot de Nederlandse markt.
8.	Worden de voorgestelde innovaties onderdeel van de voorschriften in de vergunning?	In de vergunning staat vermeld dat het project moet worden uitgevoerd conform de aanvraag.
9.	Worden innovaties waarvoor nog aanvullende subsidies moeten worden aangevraagd per definitie niet meegerekend in de beoordeling?	Indien aanvrager aangeeft dat de demonstratie afhankelijk is van nog te verkrijgen subsidie, zal dit op basis van de beoordelingsmaatstaf "De mate waarin aannemelijk wordt gemaakt dat de innovatie met succes kan worden gedemonstreerd in een operationele omgeving" negatief meewegen in het toekennen van punten voor deze innovatie.
10.	Wordt de hoogte van het financieel bod dat een partij doet in de aanvraag bekend bij de expertcommissie?	Nee, de expertcommissie zal enkel bijlage 9 aangaande de beschrijving van investeringen en/of innovaties ten bate van systeemintegratie te zien krijgen en beoordelen.
11.	Als ik de tender heb gewonnen, mag ik dan later nog subsidies aanvragen voor de innovaties in mijn aanvraag?	Het staat u uiteraard vrij om achteraf nog subsidie aan te vragen voor uw innovatie, immers in de regeling of de Wet windenergie op zee wordt dit niet verboden. Het is echter de vraag of uw subsidie-aanvraag wordt gehonoreerd, immers u bent reeds verplicht uw innovatie te realiseren als u de tender wint, terwijl een subsidie doorgaans alleen wordt verstrekt indien de innovatie zonder de gevraagde subsidie niet mogelijk zou zijn.
12.	Als een partij met twee verschillende biedingen zowel nummer één als twee wordt in de rangschikking, mag dan afstand worden genomen van de aanvraag met het hoogste bod?	Zodra de nummer één in de rangschikking bekend is, zal die partij bericht krijgen dat de betreffende aanvraag als best beoordeeld is, en vanaf dan zal de periode van vier weken ingaan om aan de opschortende voorwaarden te voldoen. De nummers twee tot en met laatst in de rangschikking zullen daarvoor niet te horen krijgen op welke positie hun aanvraag gerangschikt is. Zij ontvangen allen een aanhoudingsbrief, met daarin het bericht dat de nummer één de tijd krijgt om aan de voorwaarden te voldoen. Pas als dat niet binnen de bepaalde periode gebeurt, zal de partij van aanvraag nummer twee in de rangschikking bericht krijgen dat diens aanvraag recht zal hebben op de vergunning, mits aan de voorwaarden wordt voldaan.
13.	Wordt er in de beoordeling van de aanvragen ook gekeken naar de CO2 en NOx uitstoot van de installatieschepen, en het eventuele gebruik van refurbished schepen?	Nee. De uitstoot van schepen die tijdens de installatiefase, onderhoudsfase of demontagefase gebruikt worden, speelt geen rol in de rangschikking van de aanvragen. Wel moet in de projectomschrijving ook kort worden beschreven hoe de aanvrager voornemens is te voldoen aan de stikstofbepalingen tijdens de aanleg-, onderhouds- en verwijderingswerkzaamheden, zoals beschreven in Voorschrift 4, lid 5, van het Kavelbesluit. Na verlening van de vergunning, moet door de vergunninghouder in de werkplannen aannemelijk worden gemaakt dat met het voorgenomen gebruik van de schepen voldaan wordt aan de inspanningsverplichting met



		betrekking tot stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden zoals vastgelegd in voorschrift 4, vijfde lid, van het Kavelbesluit.
14. Nieuw	Stel dat meerdere partijen dezelfde plannen beschrijven, waarvan de ene partij het ziet als innovatie en de andere partij als investering, hoe zal de expertcommissie hier mee omgaan?	Het is aan de expertcommissie om dit te beoordelen.
15. Nieuw	Bij de beoordeling van de investeringen en innovaties op kavel VII wordt onder andere meegewogen of inzichtelijk is welke specifieke, meetbare en tijdsgebonden voortgang de investering/demonstratie zal kennen en hoe deze bij uitvoering van de investering/innovatie wordt gemonitord en kenbaar zal worden gemaakt. Gaat dit laatste monitoring over de bouwfase of de exploitatiefase?	Het gaat over de bouwfase én de exploitatiefase.

Rangschikkingscriterium systeemintegratie		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Welke definitie van het leveringsprofiel wordt er gehanteerd? Is dit net als bij Hollandse Kust (noord) gemeten vanaf het substation van TenneT of is er een ander meetpunt?	Het leveringsprofiel van Kavel VII is het profiel van het vermogen zoals het geleverd wordt aan het platform van TenneT.
2.	Moet een eventuele flexibele vraag ten bate van systeemintegratie die offshore wordt geïnstalleerd (vóór de meter) worden afgetrokken van de totale elektriciteitsproductie geleverd aan het TenneT platform als het een permanent danwel tijdelijk karakter heeft?	Indien er flexibele vraag offshore geïnstalleerd wordt, zal dit inderdaad vóór de meter van het platform van TenneT zijn. Een deel van de geproduceerde elektriciteit zal dan niet, of op een later moment, geleverd worden aan het platform van TenneT. Op die manier zal de schaalbare flexibele vraag invloed hebben op het leveringsprofiel van de kavel.
3.	Op Hollandse Kust (noord) zal Crosswind een zogenaamd <i>powerhub</i> realiseren. Wat gaan ze precies doen?	CrossWind bouwt een extra platform dat gevoed wordt met elektriciteit uit het windpark en 0,5 MW floating solar. Deze elektriciteit kan via een 1 MW batterij worden opgeslagen, met een opslagcapaciteit van 5 MWh. Ook kan een 2,5 MW elektrolyser de elektriciteit omzetten in waterstof met een opslagcapaciteit van 1.200 kilo, de waterstof kan vervolgens worden omgezet in elektriciteit middels een 1 MW brandstofcel. Deze informatie zal worden meegegeven aan de expertcommissie, en innovaties toegepast op Hollandse Kust (west) Kavel VII zullen dit niveau kwalitatief of kwantitatief moeten overstijgen om als zodanig in aanmerking te komen voor punten.
4.	Vallen toegepaste innovaties voor systeemintegratie ook binnen de vergunning van het windpark?	Elke verbinding van een turbine met een aansluitingspunt anders dan het platform van TenneT valt niet onder de bepalingen in het Kavelbesluit. Het opnemen van zulke aansluitingspunten, zoals additionele energie(opslag)installaties, evenals de turbines die worden aangesloten op deze installaties, gelden als medegebruik dat onderhevig is aan een vergunningplicht op grond van de Waterwet.
5.	Mogen investeringen/innovaties t.b.v. systeemintegratie ook op het vasteland uitgevoerd worden?	Ja, investeringen en innovaties voor systeemintegratie mogen uitgevoerd worden op Kavel VII of op Nederlands grondgebied. Belangrijk om te vermelden is dat additionele opwekcapaciteit niet direct bijdraagt aan de systeemintegratie van Kavel VII. Dit geldt ook voor medegebruik op de kavel.
6.	Stel, een innovatie wordt gedurende twee jaar toegepast, mag ik de productie daarvan dan meenemen in de P50-waarde netto elektriciteitsproductie?	Nee, enkel innovaties die structureel van aard zijn mogen meegenomen worden in de berekening voor de P50-waarde elektriciteitsproductie.



7. Aangepast	Klopt het dat additionele opwekcapaciteit niet bijdraagt aan investeringen, maar alleen aan innovaties, zelfs als het wordt gerealiseerd op kavel VII (omdat TenneT alleen de aangewezen netbeheerder is voor investeringen in wind op zee en niet voor andere opwek)?	Het is aan de expertcommissie om te bepalen of een technologie als investering of innovatie wordt beoordeeld. Het kabinet heeft in de Routekaart Zon op Water (februari 2021) aangegeven (juridische) knelpunten voor de innovatiefase van zon op zee waar mogelijk weg te nemen. Hierbij heeft het kabinet aangegeven specifiek te kijken naar het huidige knelpunt dat elektriciteit van zon op zee niet via het net op zee getransporteerd kan worden. Daarom wordt er in de beoordeling vanuit gegaan dat dit knelpunt voorafgaand de ingebruikname van het windpark op kavel VII is weggenomen.
8.	Scoort een innovatie hoger als deze een grotere impact heeft op het leveringsprofiel van het windpark zelf?	De beoordelingsmaatstaf gericht op de impact van de innovaties luidt "Potentiële impact van de innovatie op de integratie van het windpark op kavel VII van Hollandse Kust (west) en windparken op zee in de toekomst als de innovatie marktrijp wordt gemaakt". De invloed van een innovatie op het leveringsprofiel van het windpark wordt dus niet direct beloofd, maar slechts als die verandering in leveringsprofiel de systeemintegratie van dit windpark en toekomstige windparken ten goede komt.
9.	Wat is het maximum aantal pagina's met betrekking tot de beschrijving investeringen en innovaties ten bate van integratie van het windpark in het Nederlandse energiesysteem (bijlage 9) dat wordt doorgestuurd naar de expertcommissie?	Zoals in het aanvraagformulier is aangegeven is het maximum aantal pagina's van bijlage 9 dat wordt doorgezonden aan de exportcommissie 75 pagina's. Dat aantal is dus inclusief voorblad, inhoudsopgave, illustraties, tabellen etc.
10.	Zijn er voorschriften vastgesteld over hoe de bijlage voor investeringen en/of innovaties ten bate van integratie van het windpark in het Nederlandse energiesysteem (bijlage 9) eruit moet zien?	Er zijn geen voorschriften vastgesteld over hoe de bijlage voor investeringen en/of innovaties ten bate van integratie van het windpark in het Nederlandse energiesysteem (bijlage 9) eruit moet zien. Hoe u deze bijlage invult is vrij. De bijlage moet wel zelfstandig leesbaar zijn. Verwijzingen naar andere documenten of websites e.d. worden niet meegenomen in de beoordeling. De eerste 75 pagina's van bijlage 9 worden voorgelegd aan de experts.
11.	Moet het communicatie- en disseminatieplan expliciet onderdeel zijn van de indiening, en zo ja: valt dit onder een maximum aantal pagina's? Of kan worden voorzien in een beknopte beschrijving van de aanpak?	Als een aanvrager punten wil krijgen voor dit onderdeel, dan moet als bijlage 9 bij de aanvraag een beschrijving van de investeringen en demonstratie van innovatie die bijdraagt aan de integratie van het windpark in het Nederlandse energiesysteem én het disseminatie- en communicatieplan worden gevoegd. Het is daarbij aan de aanvrager om een onderverdeling te maken in hoeveel informatie wordt gegeven over de innovatie zelf en hoeveel over de mate van kennis en ervaringen die wordt gedeeld over de innovatie die wordt gedemonstreerd. In totaal gaan alleen de eerste 75 pagina's van bijlage 9 naar de expertcommissie.
12.	Zijn de experts die de investeringen en innovaties ten bate van systeemintegratie in de aanvragen voor Kavel VII beoordelen, dezelfde experts als die de investeringen en innovaties ten bate van ecologie in de aanvragen van Kavel VI beoordelen?	Nee. Dit zijn verschillende experts.
13.	Moeten kosten voor investeringen en innovaties voor systeemintegratie die <i>onshore</i> worden uitgevoerd ook worden meegenomen in het exploitatiemodel?	Nee. Alleen de kosten en opbrengsten van investeringen <u>op de kavel</u> zelf hoeft u mee te nemen in het exploitatiemodel.
14. Nieuw	Stel dat bepaalde innovaties ook positieve invloed hebben op de exportmogelijkheden, zal de expertcommissie hier ook punten voor geven?	Exportmogelijkheden voor innovaties zijn geen criterium in deze tender.



15. Nieuw	Hoe wordt omgegaan met het stimulerend effect van reeds geplande investeringen/innovaties ten aanzien van systeemintegratie?	Het is aan de expertcommissie om te beoordelen wat het stimulerend effect is van investeringen of innovaties die reeds gepland of in ontwikkeling zijn.
------------------	--	---

Overig		
Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Kwalificeert de vergunning als een 'concessieovereenkomst voor werken', zodat zowel voor de minister van Economische Zaken en Klimaat als de winnaar van de tender de aanbestedingsverplichtingen voortvloeiend uit de Aanbestedingswet 2012 gelden?	Nee. De Regeling valt niet onder de Aanbestedingswet 2012.
2.	Moet de winnaar van de tender betalen voor de locatieonderzoeken voor de betreffende kavel?	Ja. Volgens artikel 10, eerst lid, van de Wet Windenergie op zee dienen de kosten voor de uitgevoerde locatieonderzoeken en milieueffectenrapportage (MER) door de winnaar van de tender te worden vergoed. De kosten voor deze locatieonderzoeken en MER zijn vastgesteld op €13.465.191,35, en dienen betaald te worden uiterlijk vier weken na de dag dat de minister de vergunning heeft verleend. Een aanvrager dient in zijn exploitatieberekening rekening te houden met dit bedrag.
3.	Welke opleverdatum moet worden aangehouden voor platform West Beta van TenneT?	In het Ontwikkelkader is een opleverdatum vastgelegd voor platform West Beta van 31 maart 2026. In uw planning dient de datum voor eerste stroomlevering te liggen ná deze datum. Er is echter ook het voorschrift uit de Wet Windenergie op zee dat start bouw én exploitatie van het gehele windpark moet liggen binnen 5 jaar nadat de vergunning onherroepelijk is. Daarbij kunt u uitgaan van de fictieve datum van 20 oktober 2022. In uw planning dient u daarom een datum te kiezen tussen deze twee tijdstippen.
4.	Is de opleverdatum van het platform Beta van TenneT haalbaar, of kan de datum nog veranderen?	In het Ontwikkelkader windenergie op zee zijn de opleverdata van 31 maart 2024 voor platform Alpha en 31 maart 2026 voor platform Beta opgenomen. Dit zijn de definitieve opleverdata. TenneT is wettelijk verplicht om de platforms voor het verstrijken van die data op te leveren, en TenneT zal compensatie voor gemiste productie of additionele kosten aan de ontwikkelaar van het park moeten betalen indien deze data niet gehaald worden. Dit is vastgelegd in het 'Besluit schadevergoeding net op zee' en de Regeling schadevergoeding net op zee.
5.	Hoe wordt voorkomen dat Ørsted, Blauwwind, Vattenfall en Crosswind meer informatie hebben m.b.t. de aansluiting op het grid t.o.v. de overige deelnemers aan de tender?	TenneT zal nieuwe informatie m.b.t. aansluiting op het grid voor iedereen beschikbaar stellen op hun website.
6.	Kan RVO een update geven van de kosten die TenneT zal doorberekenen aan de vergunninghouder?	In de Elektriciteitswet is opgenomen dat er geen nettariëven van toepassing zijn voor de vergunninghouder voor het net op zee. Er is dus geen feed-in nettariëf en ook geen afzettransporttarief van toepassing. Daarom moet alleen de commodity-prijs voor elektriciteit (inclusief belastingen en heffingen voor zover van toepassing) nog worden betaald voor die momenten dat elektriciteit wordt afgenomen door de vergunninghouder. Indien de vergunninghouder dit wenst, en zolang de aansluiting met het windpark niet beschikbaar is voor elektriciteitsvoorziening door een elektriciteitsleverancier, dan



Overig	
	<p>zal TenneT zorgdragen voor de benodigde elektriciteit en de daadwerkelijke opwekkingskosten doorberekenen aan de vergunninghouder. De hoeveelheid gebruikte energie zal worden gemeten of worden geschat in overleg met de vergunninghouder. Zodra de aansluiting beschikbaar is voor elektriciteitslevering (met name wanneer een betrouwbare stroommeter is geïnstalleerd), zal de vergunninghouder een overeenkomst moeten sluiten met een elektriciteitsbedrijf. Voor de realisatie en het onderhoud van de aansluiting zijn geen tarieven van toepassing. De vergunninghouder hoeft hier dus niets voor te betalen.</p> <p>Bijlage 6 van de Aansluit- en transportovereenkomst, paragraaf 3.1 ("Toegang tot het platform"), beschrijft dat supervisie van TenneT vereist is bij het betreden van het platform. TenneT zal de vergunninghouder ook kosten in rekening brengen voor andere activiteiten die worden uitgevoerd op verzoek van de vergunninghouder en die de aanwezigheid van TenneT vereisen.</p> <p>TenneT en de vergunninghouder zullen de kosten ten aanzien van compliance bespreken en overeenkomen binnen de Projectwerkgroep ("PWG") als bedoeld in artikel 6 van de Realisatieovereenkomst voordat TenneT deze kosten maakt. Ter indicatie kunnen de eerder genoemde (2016) cijfers worden gebruikt: ongeveer € 60.000 per kavel.</p>
7.	<p>Kan een ontwikkelaar al voor 31 maart 2026 beginnen met het aansluiten van kabels op het platform van TenneT?</p> <p>In principe is de eerste dag na de opleveringsdatum zoals bepaald in het Ontwikkelkader (31 maart 2026) de eerst mogelijke datum voor toegang tot het platform voor de winnaar. Mochten de werkzaamheden voorspoedig verlopen, dan staat TenneT te zijner tijd open voor overleg met de winnaar over de mogelijkheden, via de Project Working Group overlegstructuur.</p>
8.	<p>Geldt de schadevergoedingsregeling Tennet ook indien de opleverdatum van het 700 MW AC onderstation op zee wel gehaald wordt, maar de aansluiting op land tot en met het 380 kV-hoogspanningsstation Beverwijk niet op tijd gereed is voor het transport van de opgewekte elektriciteit? Zo niet, kan de vergunninghouder de vergunning dan teruggeven, zonder dat een last onder dwangsom wordt opgelegd?</p> <p>Ja, de schadevergoedingsregeling is ook in dit geval van toepassing. Immers, de schadevergoedingsregeling van artikel 16f Elektricitwet 1998 is van toepassing in het geval dat het Net op zee niet beschikbaar is door een te late oplevering ervan, dan wel wanneer het niet beschikbaar is voor transport van elektriciteit. De definitie van het Net op zee is in de Elektricitwet 1998 opgenomen, en de bepaling van het overdrachtpunt van het Net op zee op het landelijk hoogspanningsnet is vastgelegd in de Netcode elektriciteit.</p>
9.	<p>Is er al enige duidelijkheid of en wanneer Kavel VIII eventueel getenderd wordt?</p> <p>Nee. Kavel VIII is op dit moment wel aangewezen als mogelijke locatie voor een toekomstig windpark. Het is nog niet bekend of dit gebied daadwerkelijk als zodanig in gebruik zal worden genomen, en een eventuele tenderdatum is dus ook nog niet bekend. Een ontwikkelaar hoeft er dus in de aanvraag geen rekening mee te houden. Voor de eigen toekomstige businesscase van het park op Kavel VII is het wel verstandig om met de mogelijkheid van de komst van een park op Kavel VIII rekening te houden.</p>
10. Nieuw	<p>In het concept wijzigingsbesluit Schadevergoeding net op zee gepubliceerd op internetconsultatie.nl werd voorzien dat een producent niet zal worden gecompenseerd voor een onderhoudsperiode van ten hoogste 38 dagen ter vervanging van componenten</p> <p>Verwacht wordt dat op de openingsdag van de tender (14 april) formeel kennisgeving zal worden gegeven over de wijzigingen van dit besluit. Onder voorbehoud van formele besluitvorming, is EZK voornemens dat onderdelen van deze wijziging van toepassing zullen zijn op de vergunningverlening van de HKW</p>



Overig		
	van het net op zee die van belang zijn voor beveiliging en besturing van het net op zee. Deze wijziging is nog niet in werking getreden, zal dit wel van toepassing zijn op de vergunning van dit HKW kavels VI en VII?	kavels VI en VII. Dit zou betekenen dat producenten inderdaad geen recht hebben op de eenmalige onderhoudsperiode van ten hoogste 38 dagen ter vervanging van componenten van het net op zee indien de vergunning wordt verleend na 14 april 2022 of indien een voor 14 april 2022 verleende vergunning wordt verlengd na 14 april 2022.
11. Nieuw	Is het mogelijk dat platform P6A, ten westen van Hollandse Kust (west) kavel VI, in de toekomst mogelijk voor CCS ingezet kan worden?	Ja dit is mogelijk, bijvoorbeeld in aansluiting op het project Aramis. Als er in de toekomst concrete plannen komen voor CO2-opslag in het gasveld onder P6A dan zal dit toekomstige project moeten aantonen dat het CO2-opslag veilig gecombineerd kan worden met het windpark in Hollandse Kust (west). In principe is CCS en Windenergie op zee veilig te combineren. Hier is recent onderzoek naar gedaan.